

KADER: KUL HÜR İRADESİYLE MI HAREKET EDER, YOKSA ZORUNLU MUDUR?

Hocam, biraz uzun olacak ama kader konusunda öğrenmek istediklerim var. Çok şükür Allah'a inancım tam... Rabbimiz kutsal kitabımızda bizi serbest bıraktığını, sevap da günah da işleyebileceğimizi, bunun sonucunda hesaba çekileceğimizi söylüyor. Allah kulun yaptığı her şeyden haberdar ama kulun hareketini tayin eden midir? Biz insanlar kendi özgür irademizle mi sevap ya da günah işlemekteyiz? Yoksa bize bu günah ve sevapları işleten Allah mı? Kulun, kendi geleceğini belirleme hakkı var mı? Yoksa Rabbimizin çizdiği bir program doğrultusunda mı hareket ediyoruz? Bunları neden soruyorum hocam, yaşamın her anında şu cümleleri çok kullanırız:

Yaşayacak ömrü varmış -Öldürmeyen Allah öldürmüyor gibi... Bununla ilgili başımdan geçen olayı anlatacağım; Rahmetli annem yıllar evvel doktora gidiyor, safra kesesinde taş olduğu söyleniyor, ameliyat olmalısın deniyor, fakat annem ameliyatı 2 yıl geciktiriyor ve sonunda o taş kanser yapıyor ve vefat ediyor. Annem o gün ameliyat olsaydı bu hastalığa yakalanmayacak ve yaşıyor olacaktı ama olmadı, öldü. Rabbimizin çizdiği yol bu muydu? Yoksa kul burada geleceğini kendi mi tayin etti? Bilgilendirirseniz sevinirim. Hayırlı günler. ..

Cevap: Kul hayatının genel karakteri ve çizgisi Allah tarafından belirlenmiştir. Kul o bütünsel çizginin dışına çıkamaz. Ama kulun seçimine bırakılan eylemleri kul özgür iradesiyle seçer. Seçtiği o eylemleri yapma gücünü veren de yine Allah'tır. Kul seçiminden sorumludur. Kul haram olan bir eylemi yapmak isterse Allah ona o eylemi yapma gücü verir, kul sevap olan bir eylemi yapmak isterse Allah ona o eylemi yapma gücü verir. Yani kulu zorlamaz, seçiminde serbest bırakır. Zaten zorlasa kulun, aksini yapması söz konusu olmaz. *“ Rabbim isteseydi, yeryüzündekilerin hepsi mutlaka inanırdı. O halde sen mi insan-ları inanmaları için zorlayacaksın?”*

(Yunus: 99)

Herhangi bir eylemi, helali veya haramı yapma zorunluluğunda bulunan kul, sorumlu olmaz. Zira Allah, hiçbir cana gücünün üstünde bir teklifte bulunmaz. Allah kullarına haksızlık etmekten münezzehtir.

Annenizin yaşam süresi Allah katında bellidir. Ne bir an uzar, ne de kısalır. Anneniz ameliyat olmamakla farkında olmadan kendisi için belirlenen yaşam süresini seçmiştir. Eğer ömrü daha

uzun olsaydı, mutlaka ameliyat olma dürtüsü ağır basacak ve ameliyat olacaktı. Hz. Ömer'in beyanıyla söylersek annenizin ameliyatı seçmesi bir kader olduğu gibi ameliyat olmamayı seçmesi de bir kaderdir.

Kaderin sırrını tam olarak kavramamız mümkün değildir. Yalnız Allah'ın bilgisi dışında kalan hiçbir şeyin bulunmadığına, Allah'ın bilgisinin zamanüstü olduğuna inanmamız gerekir.